

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

Protokolant Klaudia Binienda

w sprawie **A. D.**

ukaranej z art. 52 § 2 pkt 1 k.w. w zw. z art. 24 § 1 k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 28 czerwca 2023 r.

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich, na korzyść ukaranej
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie
z dnia 19 lipca 2019 r., sygn. akt XIV W 1180/19,

**1. uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i na podstawie art.
5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. umarza postępowanie
w sprawie;**

2. kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie wyrokiem nakazowym z dnia 19 lipca 2019 r., sygn. akt XIV W 1180/19, uznał **A. D.** za winną popełnienia zarzuconego jej czynu wyczerpującego dyspozycję art. 52 § 2 pkt 1 k.w., polegającego na tym, że: „w dniu 01.03.2019 r. ok. godz. 19.30 w W. przy ul. [...]”

przeszkadzała w przebiegu nie zakazanego zgromadzenia w ten sposób, że siedząc na pasie jezdni blokowała trasę przemarszu zgromadzenia” i za to, na podstawie art. 52 § 2 pkt 1 k.w. w zw. z art. 24 § 1 k.w., wymierzył jej karę grzywny w wysokości 200,00 zł oraz zasądził od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 50,00 zł., tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania i kwotę 20,00 zł., tytułem zryczałtowanych wydatków ponoszonych w toku czynności wyjaśniających oraz kwotę 30,00 zł., tytułem opłaty.

Wyrok nakazowy uprawomocnił się w dniu 22 sierpnia 2019 r. (k. 28).

Kasację od tego orzeczenia wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich zarzucając rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa procesowego, tj. art. 93 § 2 k.p.w., polegające na przyjęciu, że okoliczności przypisanego ukaranej czynu i jej wina nie budzą wątpliwości, co w konsekwencji doprowadziło do wydania wyroku nakazowego, podczas gdy w świetle dowodów dołączonych do wniosku o ukaranie, zarówno wina jak i okoliczności czynu zarzucanego obwinionej budziły istotne wątpliwości, co powinno skutkować skierowaniem sprawy do rozpoznania na rozprawie i wyjaśnieniem wszystkich istotnych dla merytorycznego rozstrzygnięcia okoliczności.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie prawomocnego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna i to w stopniu oczywistym.

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie orzekając wyrokiem nakazowym, na posiedzeniu bez udziału stron, dopuścił się rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego, tj. art. 93 § 2 k.p.w., które mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku. Zgodnie z treścią tego przepisu prawa orzekanie w postępowaniu nakazowym może bowiem nastąpić, jeżeli okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości. Tymczasem w niniejszej sprawie nie wyjaśniono w sposób niebudzący wątpliwości okoliczności popełnienia przez obwinioną zarzucanego jej czynu, nie weryfikując prawidłowości wezwania na przesłuchanie w charakterze obwinionej i nie pouczając o prawie do nadesłania wyjaśnień.

Sąd Najwyższy, w ugruntowanym już orzecznictwie, wielokrotnie wskazywał, że postępowanie nakazowe, to instytucja prawa procesowego, której stosowanie zastrzeżono do najbardziej oczywistych przypadków, gdzie materiał dowodowy jest tak jednoznaczny, że nie nasuwa żadnych istotnych wątpliwości co do winy i okoliczności popełnienia zarzucanego czynu (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2018 roku, V KK 112/18, Prok. i Pr. - wkł. 2019/9/19 i z dnia 14 czerwca 2018 r., II KK 212/18, LEX nr 2550132).

Autor kasacji słusznie podnosi, że z analizy akt niniejszej sprawy wynika, że w zasadzie zaniechano przeprowadzenia czynności wyjaśniających określonych w art. 54 § 1 k.p.w. Materiał dowodowy ograniczono jedynie do zeznania funkcjonariusza Policji – Ł. J. (k. 6-8), z których wynika, że w dniu 1 marca 2019 r. pełniąc służbę w ramach zabezpieczenia Akcji Policyjnej „N.” odcinek M., gdy grupa osób zablokowała pas na ulicy [...] na wysokości nr [...] poprzez usiádnienie na jezdni, po braku ich reakcji na wezwanie funkcjonariuszy Policji o jej opuszczenie i nie blokowanie zarejestrowanego zgromadzenia publicznego - użyto wobec nich środki przymusu bezpośredniego w postaci siły fizycznej i chwyków transportowych za ręce i nogi i przeniesiono je na chodnik. Następnie usunięte osoby funkcjonariusz Policji wylegitymował, w tym A. D. i poinformował o popełnionym wykroczeniu z art. 52 § 2 pkt 1 k.w. oraz nałozzył mandat karny, którego przyjęcia odmówiła. Jako dowód we wniosku o ukaranie wskazano również notatki urzędowe, w tym notatkę z przeglądu i odtworzenia nagrań na płytach, zarejestrowanych przez funkcjonariuszy OPP KSP w trakcie zabezpieczenia zgromadzenia mającego miejsce w dniu 1 marca 2019 r. w W. przy ulicy [...] (k.1-12).

Jak słusznie dostrzega skarżący z notatki urzędowej z dnia 23 kwietnia 2019 r. wynika, iż A. D. nie stawiała się na wezwanie, ponadto w dniu 19 kwietnia 2019 r. powróciło potwierdzenie odbioru wezwania oraz nadesłała ona wyjaśnienia sporządzone na piśmie (k. 15) - przy czym brak jest jej wyjaśnień w aktach sprawy.

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego nie można było w sposób jednoznaczny ustalić, czy zachowanie obwinionej istotnie stanowiło wypełnienie czynności sprawczej „przeszkadzania lub usiłowania przeszkadzania” w rozumieniu w art. 52 § 2 pkt 1 k.w. czy też w ten sposób realizowała ona

przysługujące jej konstytucyjne wolności obywatelskie.

Powyższe okoliczności wskazują w sposób oczywisty na niedopuszczalność wydania zaskarżonego wyroku w postępowaniu nakazowym i prowadzą wprost do konieczności uchylenia wyroku z powodu rażącej obrazy prawa procesowego, ewidentnie mającego wpływ na jego treść.

Wobec wzruszenia zaskarżonego orzeczenia, na etapie postępowania kasacyjnego, ujawniła się przeszkoda procesowa w postaci przedawnienia karalności. Trzyletni termin przedawnienia karalności wykroczenia przypisanego obwinionej wyrokiem Sądu *meriti* upłynął bowiem z dniem 1 marca 2022 r. (art. 45 § 1 k.w.).

Powyższy stan rzeczy skutkuje koniecznością umorzenia postępowania z powodu przedawnienia karalności na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. Kosztami procesu, zgodnie z treścią art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k., obciążono w tej sytuacji Skarb Państwa.

Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[JML]

[ms]